

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5To/9/2024
Identifikačné číslo spisu:	9524100058
Dátum vydania rozhodnutia:	08.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Kliment
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:9524100058.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Štífta a JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obžalovaného Ing. Š. P., pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. júla 2019 a prečin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 8. apríla 2025 v Bratislave prerokoval odvolanie obžalovaného Ing. Š. P. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 26. júna 2024, č. k. 7T/2/2024-1895, a takto

rozhodol:

- I. Podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku zrušuje sa napadnutý rozsudok.
- II. Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec sa vracia súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd (ďalej aj „prvostupňový súd“) rozsudkom z 26. júna 2024, č. k. 7T/2/2024-1895, uznal obžalovaného Ing. Š. P. za vinného z prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. júla 2019 (ďalej „Tr. zák.“) a z prečinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Tr. zák. na tam uvedenom skutkovom základe s tým, že: „dňa 29.06.2018 v postavení zamestnanca uzatvoril pracovnú zmluvu so zamestnávateľom spoločnosťou S., s.r.o., O. XXXX/X, Žilina, IČO: XX XXX XXX v zastúpení Ing. U. P., otcou Ing. Š. P., na základe ktorej mal vykonávať práce spojené s ekonomickou činnosťou a riadením spoločnosti, pričom spoločnosť S., s.r.o. bola zapísaná do E. H. X. dňa 08.06.2018 a od svojho založenia svojimi ekonomickými výsledkami nedokázala vygenerovať ani finančné prostriedky na úhradu miezd zamestnanca Ing. Š. P., účtovné údaje v účtovných závierkach iba deklarovali fiktívnu a písomnými zmluvami nijak nepodchytenú činnosť spoločnosti, čomu nasvedčovala jej strata v roku 2018 vo výške mínus 74 620,- € a v roku 2019 mínus 206 522,- €, následne Ing. Š. P. podal dňa 18.07.2018 na Ú. F., X. Q. a H. S. žiadosť o poskytnutie príspevku na dochádzku za prácou podľa § 53 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

ktorej prílohou bola aj Pracovná zmluva zo dňa XX.XX.XXXX, ktorá ako doklad nevyhnutný k poskytnutiu príspevku na dochádzku za prácou mala deklarovať existenciu skutočného pracovného pomeru, následne Ú. F., X. Q. a H. S. dňa 01.08.2018 uzatvoril s Ing. Š. P. Dohodu č. XX/XX/XXX/XXX o poskytnutí príspevku na dochádzku za prácou v zmysle zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v rámci E. F. Ľ. N., A. F.: F. N. J. prostredníctvom vybraných opatrení na trhu práce-3, na základe ktorej bola poskytnutá Ing. Š. P. za obdobie od 01.XX.XXXX do XX.XX.XXXX z B. X. C. a Š. H. X. v pomere 85%/15% celková suma 2.201,94 €, pričom príspevok sa vzťahoval na dochádzanie za prácou z miesta trvalého bydliska Ing. Š. P. Š. XXX/XX, N. do sídla spoločnosti O. XXXX/X, Ž. a bol mesačne, v dňoch 7.9.2018, 5.10.2018, 26.10.2018, 7.12.2018, 18.12.2018, 5.2.2019, 6.3.2019, 3.4.2019, 3.5.2019, 5.6.2019, 4.7.2019, 2.8.2019 vyplácaný na jeho bankový účet č. X. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, a to na základe ním predložených potvrdení zamestnávateľa o trvaní pracovného pomeru a každodennej dochádzky zamestnanca, avšak deklarovanie každodenného dochádzania zamestnanca Ing. Š. P. z miesta jeho trvalého bydliska Š. XXX/XX, N. do sídla spoločnosti O. XXXX/X, Ž. nezodpovedalo skutočnosti, pričom Ing. Š. P., tým len účelovo predstieral vznik nákladov v súvislosti s dochádzaním za prácou, čím uviedol Ú. F., X. Q. a H. S. do omylu a spôsobil škodu v celkovej výške 2.201,94 €, ktorú predstavujú prostriedky EÚ vo výške 1.871,65 € a prostriedky štátneho rozpočtu SR vo výške 330,29 €.“

Za to bol obžalovanému uložený podľa § 225 ods. 1 Tr. zák., s poukazom na § 41 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 37 písm. e) Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov, ktorého výkon mu bol podľa § 49 ods. 1 Tr. zák. a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 24 (dvadsaťštyri) mesiacov.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej „Tr. por.“) súd obžalovanému uložil aj povinnosť nahradiť poškodenému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava škodu vo výške 2.201,94 Eur.

Proti tomuto rozsudku v lehote ustanovenej v § 309 ods. 1 Tr. por. podal odvolanie obžalovaný proti všetkým jeho výrokom, ako aj proti konaniu, ktoré mu predchádzalo. V písomnom odôvodnení odvolania podaného prostredníctvom obhajcu Mgr. Petra Kupku podaním z 12. júla 2024 (č. l. 1912 - 1913) obžalovaný namietal, že hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa nie je ústavne akceptovateľné, keďže súd poňal zásadu voľného hodnotenia dôkazov príliš voľne, pretože pri rozhodovaní vychádzal z domnienok, bez základu v relevantných dôkazoch. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa považoval za nesprávne, neúplné a nezodpovedajúce výsledkom dokazovania pred súdom, z ktorých následne prvostupňový súd vyvodil nesprávny záver o jeho vine.

Z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd zrušil odvolaním napadnutý rozsudok a vec vrátil prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, resp., aby ho spod obžaloby oslobodil.

Obžalovaný doplnil odôvodnenie odvolania aj podaním podaným prostredníctvom obhajcu JUDr. Maroša Prosmána z 31. júla 2024 (č. l. 1926 - 1933), v ktorom poukázal na to, že hlavným dôkazom, na ktorý súd pri rozhodovaní prihliadal bolo odborné vyjadrenie č. 01/2022 vypracované znalcom Ing. Ivanom Debnárom na základe objednávky vyšetrovateľa, pričom predmetné odborné vyjadrenie obsahovalo množstvo hodnotiacich záverov, ktorých hodnotenie vôbec nebolo úlohou súdneho znalca. Ďalej poukázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ktoré na mnohých miestach odkazovalo práve na závery odborného vyjadrenia vychádzajúceho v značnej časti len zo subjektívnych názorov znalca, ktorý v rámci odborného vyjadrenia vôbec nevysvetlil, na základe akých vstupných údajov a postupov dospel k nim tvrdeným záverom. Podľa názoru obžalovaného nebolo snahou znalca odborne a nezaujato posúdiť vyšetrovateľom položené otázky, ale naopak podporiť predpoklady a domnienky vyšetrovateľa zisteniami, ktoré by svedčili o vine obžalovaného. Výpovednú hodnotu záverov znalca, podľa obžalovaného znižuje aj skutočnosť, v zmysle ktorej sa v spise nachádza len malá časť účtovnej dokumentácie zamestnávateľa, pričom jej zvyšok bol nevyhnutný pre posúdenie charakteru podnikania zamestnávateľa a jeho ekonomických výsledkov. Vzhľadom na uvedené znalec pri vypracovaní

odborného vyjadrenia vychádzal len z neúplného, veľmi obmedzeného a na prijatie objektívnych záverov nedostatočného rozsahu podkladov. Ďalej v rámci doplnenia podaného odvolania obžalovaný namietal neprimeranosť výšky jeho mzdy ako dôkazu na podporu tvrdení o fiktívnosti jeho pracovného pomeru a zvýraznil, že výška mzdy nemala žiadny vplyv na výšku príspevku vyplácaného na dochádzanie do zamestnania. V ďalšej časti svojej doplnenej odvolacej argumentácie obžalovaný namietal aj záver súdu, že svoju prácu mohol vykonávať z domu a nemusel kvôli nej cestovať. V tejto súvislosti obžalovaný poukázal na skutočnosť, v rámci ktorej miesto výkonu práce štandardne určuje zamestnávateľ a pokiaľ zamestnancovi neumožní tzv. home office, zamestnanec je povinný dostaviť sa na pracovisko. V intencióch doplnenia odvolania ďalej poukázal na nepovšimnutie podstatnej okolnosti prípadu, a to, z čoho by v období trvania jeho údajne fiktívneho pracovného pomeru uhrádzal svoje základné životné potreby. K tvrdeniu prokurátora, s ktorým sa následne stotožnil v napadnutom rozhodnutí aj súd ohľadom nereálnosti dennodenného dochádzania do zamestnania, obžalovaný uviedol, že tvrdenie o časovej nereálnosti je v rozpore so samotnou pracovnou zmluvou, ktorá bola uzavretá na skrátený úväzok v rozsahu 20 hodín týždenne, a teda umožňovala časovo náročnejšie cestovanie. Obžalovaný súčasne poznamenal, že ďalším z radu nepresvedčivých dôkazov, na podklade ktorých súd odôvodnil záver o jeho vine predstavuje správa Inšpektorátu práce Žilina z 27. septembra 2018, podľa ktorej malo byť na adrese zamestnávateľa vykonané miestne zisťovanie, ktorého výsledkom bol záver, že na tejto adrese sa nevykonáva podnikateľská činnosť zamestnávateľa nakoľko inšpektorom nebol umožnený vstup do nehnuteľnosti. Podľa názoru obžalovaného sa však v skutočnosti inšpektori dostavili pred bytovku a následkom nefunkčnosti zvončeka im nikto neotvoril, z čoho bol vyvodený záver, že nikto sa v adrese sídla nenachádza a daný subjekt nepodniká, pričom obžalovaný mal za to, že takýto záver je v celom rozsahu neprijateľný a nepreukázaný. V intencióch svojej odvolacej argumentácie obžalovaný taktiež poukázal na to, že závery o jeho vine nepreukazuje ani súdom zdôrazňovaná absencia písomných zmlúv uzatvorených medzi zamestnávateľom obžalovaného a jeho klientmi, pričom zdôraznil, že pri zmluvách, ktorých predmetom je poskytovanie účtovných služieb nie je zákonom vyžadovaná písomná forma a naopak je bežnou praxou, že takáto spolupráca sa dohaduje skôr ústne. V ďalšom obžalovaný zdôraznil, že objektívne zistenie skutkového stavu je úlohou orgánov činných v trestnom konaní a nie obžalovaného. V priamom rozpore s uvedeným je skutočnosť, že v písomnom odôvodnení rozsudku sa obžalovanému vyčíta, že z jeho strany nedošlo k zabezpečeniu kompletného účtovníctva jeho zamestnávateľa, ktorým by mohol preukázať svoju nevinu. Obžalovaný mal za to, že jednotlivé nepriame dôkazy nepredstavujú presvedčivú reťaz dôkazov preukazujúcich jeho vinu. V tomto kontexte poukázal na výpoveď svedka Ing. U. P., ktorý bol majiteľom nehnuteľnosti, v ktorej sídlil zamestnávateľ obžalovaného, a ktorý 16. februára 2022 vo svojej výpovedi potvrdil, že obžalovaného pravidelne stretával, pričom obžalovaný mal za to, že uvedená výpoveď vyvracia tvrdenia prokurátora o fiktívnosti jeho pracovného pomeru, avšak zo strany súdu nedošlo k vykonaniu tohto podstatného dôkazu v prospech obžalovaného. Napriek tomu, že obžalovaný zotrúval na svojej nevine, poukázal na nesprávny postup zo strany súdu pri rozhodovaní o výške jeho trestu, kedy súd ako priťažujúcu okolnosť označil zneužitie zamestnania ako aj postavenia v štruktúre podnikateľského subjektu na dosiahnutie neoprávnenej výhody. Obžalovaný poukázal na to, že predmetné tvrdenie je v absolútnom rozpore s odôvodnením napadnutého rozhodnutia ako aj jeho skutkovou vetou a v tomto kontexte uviedol, že samotné a navyše nepreukázané vydávanie sa za zamestnanca zamestnávateľa predložením fiktívnej pracovnej zmluvy a potvrdení o trvaní pracovného pomeru nemôže byť v žiadnom prípade zohľadnené ako priťažujúca okolnosť vzhľadom na skutočnosť, v zmysle ktorej toto predstavuje základný znak objektívnej stránky skutkovej podstaty trestných činov, ktoré sú obžalovanému kladené za vinu. Sumarizujúc, ktoré skutočnosti tvrdené obžalobou boli preukázané, a ktoré zostali len v rovine domnienok, obžalovaný skonštatoval, že namiesto ucelenej reťaze vzájomne sa dopĺňujúcich a nadväzujúcich nepriamych dôkazov, zostali len jednotlivé vzájomne neprepojené nepriame dôkazy, pripúšťajúce výklad ako v jeho prospech tak aj v jeho neprospech. Záverom obžalovaný opätovne navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, alternatívne, aby ho spod obžaloby oslobodil.

Spisový materiál bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „odvolací súd“) na rozhodnutie o podanom odvolaní 9. augusta 2024 a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa dotknutého rozvrhu práce Najvyššieho súdu SR rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr.

Peter Štift a JUDr. Marián Mačura.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 Tr. por. alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3 Tr. por., preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj:

- pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo práva obhajoby,
- pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 168 ods. 1 Tr. por. ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Následne najvyšší súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom mal na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, možno prihliadnuť len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., pričom dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je dôvodné, nakoľko výrok o vine v podobe odsudzujúceho rozsudku je predčasný, a to pre podstatné chyby v napadnutom výroku, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci [§ 321 ods. 1 písm. a) Tr. por.], že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie [§ 321 ods. 1 písm. b) Tr. por.], v dôsledku čoho vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy [§ 321 ods. 1 písm. c) Tr. por.].

Vzhľadom na rozsah dokazovania, ktorý je potrebné vo veci vykonať (vec sa prakticky vracia do štádia po podaní obžaloby), odvolací súd podľa § 322 ods. 1 Tr. por. po zrušení napadnutého rozsudku vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Špecializovaný trestný súd založil výrok o vine obžalovaného Ing. Š. P. mimo iné i na záveroch znaleckého posudku znaleckého ústavu C..X. Inštitút forenzných medicínskych expertíz s. r. o., zabezpečenom v inej trestnej veci. Vo vzťahu k uvedenému je zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 25. júna 2024 (č. l. 1867 - 1868) zistiteľné, že súd prvého stupňa si bol vedomí, že tento znalecký posudok bol vypracovaný v inej trestnej veci, pričom mal za to, že ho nie je možné čítať ako

listinný dôkaz. Z uvedeného dôvodu preto postupoval tak, že v konaní vypočul spracovateľa predmetného znaleckého posudku MUDr. Maroša Uhrína ako znalca podľa ustanovení § 268 Tr. zák., a keďže sa tento odvolal na jeho písomný znalecký posudok, tak ho súd podľa § 268 ods. 2 Tr. por. prečítal a následne znalec odpovedal na otázky strán.

Uvedený procesný postup súdu prvého stupňa však nebol v súlade s Trestným poriadkom.

Podľa § 142 ods. 1 Tr. por. ak pre zložitosť objasňovanej skutočnosti nie je postup podľa § 141 postačujúci, príberie orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom predseda senátu znalca na podanie znaleckého posudku.

Podľa § 142 ods. 3 Tr. por. o príbratí znalca sa rozhodne uznesením. Proti uzneseniu možno podať sťažnosť pre vecné dôvody alebo pre osobu znalca.

Z uvedených ustanovení Trestného poriadku plynie, že znalec sa do konania príberá uznesením, proti ktorému je prípustná sťažnosť, preto pochybil prvostupňový súd, keď v konaní ako znalca vypočúval MUDr. Maroša Uhrína, ktorý nebol do konania príbratý spôsobom, ktorý predpokladá ustanovenie § 142 Tr. por. Uvedený zákonom predpísaný postup nemožno obísť ani „jednoduchým“ poučením znalca podľa § 144, § 145, § 268 Tr. por., resp. podľa § 347 Tr. zák. a § 11, § 13 Zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, tak ako postupoval súd prvého stupňa.

V prípade, ak v ďalšom konaní bude potrebné objasniť skutočnosti, ktoré mali byť objasňované v predmetnom znaleckom posudku, bude potrebné, aby súd prvého stupňa pribral na objasňovanie týchto skutočností znalca právne súladným postupom podľa § 142 a nasl. Tr. por.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada voľného hodnotenia dôkazov ustanovená vo vyššie citovanom § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej má súd hodnotiť dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo aj v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstarala strana alebo súd. Táto základná zásada trestného konania musí byť realizovaná v obsahu vyhotovenia konkrétného meritórneho rozhodnutia, z ktorého musí byť zrozumiteľne a preskúmateľne zistiteľné, akým spôsobom súd vyhodnotil v trestnom konaní získané a vykonané dôkazy a ako dospel k svojmu rozhodnutiu, pričom podľa § 168 ods. 1 Tr. por. v odôvodnení rozsudku musí súd uviesť, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov, akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu, pričom ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Z ustálenej súdnej praxe vyplýva požiadavka, aby každé rozhodnutie bolo dostatočne a presvedčivo odôvodnené, keďže rozhodnutie by malo byť zákonné a spravodlivé (z pohľadu výroku) a presvedčivé (z pohľadu odôvodnenia). Odôvodnenie rozhodnutia má presvedčiť o opodstatnenosti výrokov rozhodnutia z hľadiska vecnej správnosti, zákonnosti a spravodlivosti. Riadne odôvodnenie rozhodnutia má vplyv jednak na možnosť uvádzať návrhy a argumenty procesnými stranami s tým, aby bolo k nim zaujaté stanovisko v odôvodnení rozhodnutia, resp. na možnosť účinne napadnúť rozhodnutie opravným prostriedkom, jednak na zabránenie tomu, aby bolo rozhodnutie arbitrárne, resp. naopak, aby bolo rozhodnutie preskúmateľné. V tejto súvislosti netreba opomenúť na tú skutočnosť, že súčasťou práva na spravodlivý proces je právo obžalovaného na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

Odvolací súd ďalej uvádza, že podľa ustálenej súdnej praxe zo zásady spravodlivého súdneho konania, ktorú treba odvodiť z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, vyplýva nutnosť, aby v súdnom rozhodnutí odôvodnenie výroku o vine zo spáchania

skutku napĺňajúceho trestný čin, zodpovedalo požiadavke preukázania zákonných znakov trestného činu mimo rozumných pochybností a ak je odôvodnenie výroku o vine vo vzťahu k niektorému zo zákonných znakov trestného činu nepreskúmateľné, takéto odôvodnenie je z hľadiska spravodlivého súdneho konania ústavne neudržateľné.

Odvolací súd v tejto súvislosti v prvom rade akcentuje, že skutkové a právne závery uvedené v napadnutom rozsudku nie sú v niektorých podstatných častiach relevantným spôsobom zdôvodnené a zároveň sa prvostupňový súd argumentačne nevysporiadal s podstatou obrany obžalovaného uplatnenej v konaní pred prvostupňovým súdom. Odvolací súd zistil, že napadnutý rozsudok obsahuje nasledujúce podstatné nedostatky, ktoré bude musieť prvostupňový súd pri novom prejednaní veci odstrániť.

V prvom rade je potrebné prisvedčiť obhajobnej námietke obžalovaného, že pred súdom nebolo v dostatočnej miere preukázané na základe akých vstupných údajov a postupov dospel znalec Ing. Ivan Debnár, ktorý vypracoval odborné vyjadrenie č. 01/2022 (č. l. 1176 - 1188), k ním tvrdeným záverom.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 25. júna 2024 (č. l. 1865 - 1866) vyplýva, že znalec mimo iné uviedol: „Dôležité údaje som zistil z tzv. C., spoločnosť bola v strate... Mal som doklady, ktoré boli v spise, neviem to už teraz posúdiť, či som mal kompletne účtovníctvo k dispozícii. Jednoducho, mali sme k dispozícii účtovné závierky, ktoré sú zverejnené... Vo vyšetrovacom spise som nenašiel ani jeden doklad, ktorý by dokazoval, že mzda zamestnancovi Ing. Š. P. bola uhradená iným spôsobom ako v hotovosti...“

Z odborného vyjadrenia č. 01/2022 (č. l. 1176 - 1188) mimo iné vyplýva, že znalec pri jeho spracovaní vychádzal z verejne dostupných zdrojov (register účtovných závierok), pričom skontroloval ekonomické výsledky spoločnosti v účtovných rokoch 2018 a 2019, avšak napriek tomu, že znalec vyhodnocuje ním uvádzané dáta, tak súčasťou odborného vyjadrenia nie sú predmetné účtovné závierky spoločnosti.

Potreba zabezpečenia uvedených účtovných závierok, ako aj objasnenie základnej obhajobnej námietky obžalovaného, z akých vstupných údajov znalec dospel k svojim záverom je kardinálnou skutočnosťou, ktorej objasnenie je nevyhnutným predpokladom pre vyhodnocovanie ďalších skutkových okolností prípadu.

Súd prvého stupňa svoje skutkové závery v ďalšom opieral mimo iné aj o úvahy o neudržateľnosti podnikania ako ho definuje § 4 Obchodného zákonníka, pričom v tomto kontexte analyzoval ekonomický prínos obžalovaným vykonávaných „účtovníckych prác, ktorých ocenenie sa počíta na niekoľko málo tisíc eur“, a z toho plynúcim dôsledkom o v podstate „fiktívnosti“ podnikateľskej činnosti spoločnosti S., s.r.o. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa však nevyplyva akým spôsobom sa v tomto kontexte úvah súd vysporiadal so skutočnosťou, že v zmysle účtovnej závierky predmetnej obchodnej spoločnosti za rok 2018, táto mala mať tržby z predaja vlastných výrobkov a služieb vo výške 37.660.- Eur (č. l. 1178). Z uvedeného konkludentne plynie dôvodný predpoklad, že spoločnosť S., s.r.o. musela minimálne aspoň v roku 2018 vykonávať nejakú reálnu ekonomickú činnosť.

Z uvedeného dôvodu bude preto nevyhnutné v ďalšom konaní k týmto skutkovým okolnostiam opätovne vypočúť znalca Ing. Ivana Debnára.

Špecializovaný trestný súd na inom mieste uvádza, že „Zaujímavo a v neprospech obžalovaného vyznieva i fakt, ktorý spomenul v rámci záverečnej reči, že „nikdy netvrdil, že mzda mu bola vždy vyplatená“, pričom v rámci svojho výsluchu vyplácanie mzdy nijako nespochybňoval“.

Uvedené úvahy súdu sú predčasné, zmätočné a arbitrárne. V prvom rade je nutné uviesť, že z obsahu tohto vyjadrenia obžalovaného, ktoré uviedol v rámci záverečnej reči, vôbec nie je jasné, či a v akom rozsahu potvrdzuje, resp. vyvracia reálne vyplácanie dohodnutej mzdy. Na to, aby súd mohol hodnotiť tieto skutočnosti v kontexte iných vykonaných dôkazov bolo povinnosťou súdu na objasnenie tejto skutočnosti doplniť dokazovanie opätovným výsluchom obžalovaného k tejto skutkovej okolnosti, najmä

za stavu, keď súd prvého stupňa v celom rozhodnutí v podstate vychádza z premisy, že mzda mala byť obžalovanému v rozhodnom období riadne vyplácaná. Objasnenie tejto skutočnosti je významné pre posúdenie rozsahu reálnych možností spoločnosti vyplácať mzdu, resp. jej časť obžalovanému.

Navyše uvedenému je potrebné uviesť a to nielen vo vzťahu k hodnoteniu tejto skutkovej okolnosti, že je vylúčené, aby súd vyhodnocoval v neprospech obžalovaného skutočnosti, ktoré spočívajú v tom, že „počas trestného konania nepredložil nikto z tejto spoločnosti žiadne listiny dokumentujúce zmluvné vzťahy súvisiace s výkonom jej činnosti a počas konania sa podarilo zadokumentovať a do spisu založiť len niekoľko daňových dokladov týkajúcich sa jej podnikateľskej činnosti“.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že dôkazná núdza nemôže byť nijakým spôsobom pričítaná v neprospech obžalovaného, pokiaľ z dokazovania nevyplýva, že by ju tento úmyselne vyvolal svojím konaním (zničením účtovníctva, či iných dôkazov).

Odvolací súd si uvedomuje zložitosť a komplexnosť ustáľovania skutkových okolností v prípade trestných činov, ktorých objasňovanie spočíva v preukazovaní niečoho, čo sa nemalo stať. O to väčší dôraz je preto potrebné klást' na ustáľovanie všetkých okolností prípadu a vyhodnocovanie jednotlivých dôkazov. Z uvedeného dôvodu je preto záver súdu prvého stupňa o odmietnutí vykonania dôkazov - výsluchom svedkov C. W., P. X. a Ing. U. P. ml., predčasný a nedôvodný, a aj týchto svedkov bude potrebné v ďalšom konaní vypočuť.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade odvolania obžalovaného zrušil napadnutý rozsudok samosudcu Špecializovaného trestného súdu a vec vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Po vykonaní k veci sa vzťahujúceho dokazovania bude nutné, aby prvostupňový súd dôsledne a objektívne vyhodnotil dôkazné prostriedky vykonané zákonným spôsobom a dôkazy z nich získané v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., t. j. podľa svojho vnútorného presvedčenia, ktoré však musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne a zobral do úvahy pri rozhodovaní aj skutočnosti rozvedené odvolacím súdom v tomto rozhodnutí, pričom vyhodnotenie dokazovania nemôže byť svojvoľné, musí byť logicky zdôvodniteľné a musí vyplývať z obsahu dôkazných prostriedkov vykonaných na hlavnom pojednávaní a následne vo veci spravodlivo rozhodol s tým, že písomné vyhotovenie meritórneho rozhodnutia vrátane odôvodnenia bude musieť obsahovať všetky zákonom predpísané náležitosti tak, aby v zmysle ustálenej súdnej praxe bola splnená požiadavka dostatočne relevantného a presvedčivého odôvodnenia meritórneho rozhodnutia. Jednotlivé výroky musia byť odôvodnené nielen uvádzaním a preberaním zákonných ustanovení a všeobecne platných formulácií vyplývajúcich z dotknutej právnej teórie, ale aj uvedením konkrétnych skutočností, ktoré podľa súdu vyplývajú z jednotlivých konkrétne vykonaných dôkazných prostriedkov a uvedením právnych úvah, na základe ktorých dospel súd k svojim záverom. Zároveň bude povinnosťou súdu prvého stupňa sa vysporiadať so všetkými relevantnými obhajobnými námietkami obžalovaného, ktoré vzniesol nielen počas konania na súde prvého stupňa, ale ktoré uviedol aj v podanom odvolaní.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.